

Van een
kleine jongen
en een
grote hond

M·A·M·RENEs-BOLDINGH

**VAN EEN KLEINE JONGEN
EN EEN GROTE HOND**

M. A. M. RENES-BOLDINGH

**VAN EEN KLEINE JONGEN
EN EEN GROTE HOND**

Tekeningen van Riek van der Waa

TWEEDE DRUK

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH N.V. - NIJKERK

1. De hond

Kijk eens, daar ligt Bernardo. Zo lang als hij is, ligt hij voor het kolenfornuis. Zijn machtige kop rust op de voorpoten, zijn mooie, zijachtige staart slaat zachtjes op de grond.

Heerlijk is die stralende warmte van het fornuis! Buiten is 't koud, erg koud. Maar in de grote keuken is 't warm.

Bernardo houdt van warmte. En van rust. Bernardo hoopt, dat de jongens van het huis hem hier niet vinden in de keuken. Hij wil een dutje doen. Zijn ogen knipperen al dicht, zijn oren hangen slap naar beneden, uit zijn keel komen nu en dan vreemde, kinderachtige geluidjes. Zeker dróómt Bernardo al een beetje. Zeker droomt hij, dat hij nog een klein hondje is en van zijn moeder het blaffen moet leren!

Bernardo is een gróte, gróte hond. Een hond uit de Zwitserse bergen. Daar in die bergen, heel hoog op de Grote Sint Bernard, staat een klooster. De monniken, die dat klooster bewonen, fokken al jarenlang deze honden, omdat ze slim en trouw en sterk zijn en mensen kunnen ophalen, die in de sneeuw zijn verdwaald. Maar er zijn ook wel gewone mensen, die er zo'n grote, bijzondere hond op na houden. En zo woont ook Bernardo in een gewoon huis, met een vader, een moeder en een heel stel kinderen. Allemaal jongens, en het zijn er acht.

O, Bernardo hoopt zó, dat ze hem met rust laten! Hij wil van de warmte genieten en een dutje doen en leuke dromen dromen!

Maar och! Daar wordt de keukendeur wild opengegooid.

„Waar is Bernardo?”

„Bernardo! Bernardo! Waar zit je?”

„Ben je hier, Bernardo?”

„Hij moet mee, jongens, hij moet mee naar de kamer!”

„Kom, Bernardo, kom gauw mee!”

De grootste pakt hem bij de brede halsband en probeert hem omhoog te trekken van de vloer. En Bernardo, die lobbjes, geeft toe. Hij richt zich op, staat op zijn zware poten. Denk niet, dat hij 't prettig vindt. Hij heeft diepe rimpels boven zijn neus en zijn bruine ogen kijken verveeld. Maar toch gaat hij mee naar de kamer. Hij weet wel, in de kamer is het óók lekker warm. Misschien kan hij zich daar weer uitstrekken achter de hoge kachel. En verder dromen.

O, nee, dat is mis, Bernardo krijgt geen kans. De allerkleinste moet op zijn rug om de tafel rijden, de handjes grijpen diep in de ruige vacht. En daarna willen de groteren hem kunstjes leren. Bernardo schudt zich, hij heeft er geen zin in. Kunstjes leren! Dat is misschien goed voor allerlei kléine honden, maar zo'n grote, verstandige hond scháámt zich ervoor. Hij wil niet opzitten en pootjes geven! Hij wil niet doodliggen en blaffen op commando! Hij schudt zich. Dat betekent: ik bedank ervoor. De kamerdeur gaat open. De vader van het huis komt binnen. Meteen wipt Bernardo eruit. Naar de keuken? Ja, maar niet, om er weer te gaan liggen. Ze zouden hem immers toch weer komen halen! Nee, Bernardo weet iets veel beters. Hij staat in zijn volle lengte tegen de keukendeur op. Hij duwt de deur open en stapt naar buiten. Hij schudt zijn vacht en snuift de frisse berglucht in. Dan stapt hij langzaam en zeker weg. Buiten begint het al donker te worden, maar daarvan heeft een hond geen last. Een hond weet altijd wel de weg.

Waar gaat Bernardo heen?

Naar het huisje van de bureu. Er staan daar slechts twee huizen, vrij dicht bij elkaar. Ze staan een heel eind buiten het dorp. Als je naar het dorp wilt, moet je de berg oplopen. Dat is een hele klim, langs een smal en bochtig pad. Aan de ene kant van dat pad zijn grote, ruisende sparrenbossen. Aan de andere kant, in een diepe kloof, holt een bergstroompje hals-over-kop naar beneden. Als je op de rand van de kloof staat en naar beneden kijkt, zie je het witte schuim en de grote bergkeien, waar de rivier overheen moet springen. Dan hoor je ook nog beter, hoe de rivier bruist en buldert. Bang voor dat wilde water daar in de diepte? Bang voor het donkere, ruisende sparrenbos? Nee, hoor, de jongens die daar wonen, zijn niet bang. Ze zijn wél voorzichtig. Maar niet bang.

Bernardo trekt zich van de bergstroom helemaal niets aan. Hij is trouwens niet van plan, naar het dorp te wandelen. Hij wil alleen maar naar de buurman. Hij krabbelt aan de deur. Een vrouw doet hem open. Ze lacht hem toe.

„Zo, Bernardo? Kom je weer eens bij ons? Ga maar in de kamer. Fredi is daar ook. Ja zeker, loop gerust door.”

In de kamer is het warm. En rustig. Geen wonder, want Fredi is daar heel alleen. Broers of zusjes heeft hij niet. Daarom is zijn moeder blij, wanneer Bernardo komt; dan heeft Fredi tenminste prettig gezelschap. Ze kunnen het zo goed samen vinden. Kijk, Bernardo strekt zich voor de kachel uit. En Fredi gaat naast hem zitten, op de grond. Hij neemt zijn prentenboek mee naar de vloer. Leunend tegen Bernardo's sterke rug, leest hij verder. Bernardo knijpt zijn ogen toe en slaat wat met zijn lange staart. Dan slaapt hij heerlijk in. Hij weet wel, Fredi zal hem niet wakker maken, om hem kunstjes te leren. Fredi is zijn beste vriend. Daarom is hij ook de beste vriend van Fredi.

2. Waarom die ruzie?

De jongens in het andere huis — Muller heten ze van hun achternaam — zijn kwaad. Zie je wel, nu is Bernardo weer wegge-
lopen!

„Bernardo! Kom! Bernardo! Kom!” roepen de kleinen.

De grootste jongen roept met vreselijke stem:

„Bernardo! Hierr!” Hij heeft een mán wel eens zo horen roepen en hij kan 't al bijna nadoen.

„Hierrr, Bernardo! Zul je komen?!”

Maar er komt niemand.

„Kom mee, we gaan hem hálen!” zegt de oudste jongen.

„Dat zul je láten!” snauwt zijn vader. „Dat zul je láten. Bernardo is natúúrlijk weer naar de buren, naar Blanger. Ze lókken hem daar met stukken worst en soepbenen. Ze gúnnen ons de hond niet. Maar je hebt niet 't hart, dat je naar Blanger toegaat, versta je?”

O, ja, dat verstaan de jongens best! Als vader zo praat, zo snáuw, rillen ze voor hem. Hij geeft wel eens klappen en die klappen komen hàrd aan. Want vader Muller heeft stérke handen.

En zo mag Bernardo rustig bij Fredi Blanger blijven.

Als Fredi een uur later naar bed moet, gaat hij mee. Hij strekt zich uit voor het bed en slaapt daar de hele nacht. 't Is net, of hij op zijn kleine vriendje passen wil.

Ja, de Mullermensen hebben ruzie met de Blangermensen. En 't gaat om de hond Bernardo.

De hond hóórt van Muller, maar hij is graag bij Blanger. De Mullerjongens plagen hem, Fredi plaagt hem niet. De Mullerjongens laten hem kunstjes doen, Fredi dènkt er niet eens aan. Bernardo is een slimme hond, hij wéét wel, waar hij het prettig heeft.

„Je lokt de hond van ons weg, je ontsteelt ons de hond,” heeft vader Muller gezegd.

„Dat is niet waar, de hond komt vanzelf bij ons, hij vindt het bij ons veel beter dan bij jullie.”

Toen zijn er nog een massa woorden gezegd, steeds bozer, steeds bozer, en aan 't eind hadden de twee vaders hoogstgaande ruzie. Ze wilden elkaar niet meer kennen, niet meer groeten, niet meer aankijken. Ze wilden niets meer met elkaar te doen hebben.

De moeders keken elkaar toen ook niet meer aan. Dat was wel jammer; ze konden nu nooit meer een praatje maken bij het op hangen van de was, ze konden nooit meer bij elkaar een kopje koffie gaan drinken of een boek van elkaar lenen. Nee, hoor, ze hadden ruzie, net zo goed als hun mannen. Ruzie om Bernardo. Natuurlijk kregen de kinderen toen ook ruzie. De Mullerjongens móchten niet meer bij Blanger komen. En Fredi kwam niet meer bij Muller. Dat was ook jammer, omdat er maar twee huizen daar

stonden. Nu had Fredi helemaal geen speelkameraden meer. Gelukkig komt Bernardo nu en dan. Nu heeft Fredi tenminste één echte, trouwe vriend.

Wanneer Fredi al lang slaapt, zitten zijn vader en moeder nog samen in de kamer. Ze praten met elkaar.

„Over drie dagen is 't al Kerstmis,” zegt moeder Blanger. „Morgen ga ik bakken en braden, alle benodigdheden heb ik al in huis. Voor Fredi heb ik ook al kerstcadeautjes. Een wollen das en een grote plaat. Die kan hij eerst kleuren en dan uitknippen en dan opzetten. Je kunt er een heel dorp van bouwen met huizen, bomen, mensen en dieren. Hij zal het fijn vinden, eraan te werken.”

„Dan haal ik morgen een aardig kerstboompje uit het bos,” zegt de vader.

„Ja,” zegt de moeder, „en weet je, wat je nog méér moest doen? Je moest morgenochtend naar het dorp lopen en met grootmoeder afspreken, dat je haar overmorgen komt halen. Alleen kan ze dat hele eind niet lopen. En we kunnen haar ook niet eenzaam in haar huisje laten zitten. Doe je 't?”

„Natuurlijk. Grootmoeder moet bij ons zijn met Kerstmis. Morgen ga ik met haar afspreken. 't Is een hele loop voor een oude vrouw. Als er sneeuw lag, ging het gemakkelijker. Dan zette ik haar in de grote slee en bracht haar zo naar beneden.”

„O, maar ik ben blij, dat er nog geen sneeuw ligt.”

„Nee, de sneeuw is laat dit jaar. Een witte Kerstmis zal het wel niet worden, denk ik.”

Langzamerhand wordt het ook bedtijd voor de grote mensen. Eerst gaan ze nog even bij Fredi kijken. Die slaapt heerlijk. En Bernardo ook.

„Eigenlijk moest ik Bernardo naar zijn eigen huis sturen,” zegt

vader Blanger. „De Mullers zijn tòch al zo kwaad op ons.” „Och,” zegt de moeder. „’t Is buiten zo koud. En zie eens door het raam. ’t Licht is bij de burens al uit. Ze slapen en de deur is op slot. Misschien zou de hond de hele nacht buiten moeten blijven. Nee, hoor, laat hem maar hier.” En zo blijft Bernardo dus die nacht in het huis van zijn vriend Fredi.

3. De kleine jongen

De volgende morgen staat vader Blanger op de stoep van zijn huis. Hij wil nu naar boven gaan, naar het dorp, om met grootmoeder af te spreken. Hij kijkt eens naar de lucht. Die is wazig blauw, een beetje mistig blauw. Maar de zon schijnt en het is mooi winterweer. ’t Sparrenbos ruist, de bergstroom bruist, en heel, héél in de verte blikkeren en blinken de hoge sneeuwtoppen. Dáár ligt wèl sneeuw, massa’s en massa’s stijf bevroren sneeuw. Die ligt er ’s zomers ook, die sneeuw smelt nooit helemaal weg. Want boven op die allerhoogste bergen is het altijd koud. Zèlfs midden in de zomer.

„Dan ga ik nu maar,” zegt vader Blanger tegen zijn vrouw en Fredi. „Ik eet wel bij grootmoeder, dus tot vanavond.”

Hij wil wegstappen. Maar dan — dan komt er van de grote weg een jongen aanhollen. Een vréemde jongen uit het gróte dorp, ginds in het dal, waar de mooie huizen en de hotels staan. De hotels voor de vele vreemdelingen, die hier zo heel graag komen. ’s Zomers. Maar ’s winters ook!

Wat wil die jongen! Waarom hòlt hij zo?

„Meneer Blanger! Meneer Blanger!”

„Ja? Wat wil je van me?”

„Meneer Blanger! De directeur van 't Grote Hotel vraagt, of u direct bij hem wilt komen. Hij verwacht vreemdelingen, een heel reisgezelschap. Wel honderd mensen en ze komen uit Amerika.”

Meneer Blanger lacht vergenoegd. Hij is wel váker kellner in het Grote Hotel. Hij verdient er aardig wat geld mee.

„Wanneer komen de gasten?” vraagt hij.

„In de week na Kerstmis, meneer Blanger. Ze blijven Oud en Nieuw hier. En dan reizen ze verder naar Italië. Die mensen zijn zeker erg rijk, hè, meneer Blanger?”

„Dat denk ik ook. Zeg maar tegen de directeur, dat ik dadelijk kom.”

De jongen holt weer weg. Moeder Blanger begrijpt het al. In

plaats van naar bóven, naar grootmoeder, gaat haar man naar benéden, naar het hotel.

„En hoe moet dat nu met grootmoeder?” vraagt ze zacht.

„Wel, laat Fredi toch naar het dorp gaan! Hij is zo'n flinke vent. Hij weet de weg, 't is prachtig weer, 't zal een gezonde wandeling voor hem zijn.”

„Wil jij dan naar groot-

moeder gaan, Fredi?" vraagt zijn moeder lachend.

Fredi maakt drie keer achter elkaar een luchtsprong.

„Mag ik dan ook bij haar blijven eten?"

„Ja, hoor, dat mag. Tenminste, als grootmoeder je zo lang houden wil!"

Daar moet Fredi om lachen. Grootmoeder is immers dól op hem! En hij op grootmoeder! Nu moet hij zijn mooie, zondagse jas aantrekken, zijn das omknopen en zijn muts opzetten. Dan gaat hij dapper op weg. Zijn vader is al weg naar beneden. En Fredi gaat naar boven.

't Zal voor zijn kleine benen een héle klim zijn. Maar jongens, die in de bergen wonen, moeten klimmers worden. Anders kunnen ze later ook niet meedoen. Zijn moeder kijkt hem na en wuift. Ze is trots op haar flinke jongen, die zo keurig in de kleren zit. Uit het Mullerhuis kijken ook ogen hem na. Heel veel ogen. Boze ogen. Jaloerse ogen. De hele familie Muller is kwaad, omdat Bernardo die nacht in het Blangerhuis geslapen heeft.

De weg stijgt voortdurend, maar Fredi heeft er geen last van. Hij komt niemand tegen en toch is er veel te zien onderweg. Boven het donkere sparrenbos zweeft een grote vogel. Zijn wieken gaan op en neer, zijn kop tuurt naar de grond. Dat is een roofvogel, weet Fredi. Hij zoekt eten. Straks ziet hij wat en neemt opeens

een duik omlaag. Zie je wel, daar gaat hij al. Even later klapwiekt hij haastig op. Hij heeft iets in zijn bek, maar wat het is, kan Fredi niet zien. Hij zucht ervan. Hè, dat was spannend .

Beneden in de bergkloof bruist de rivier. Nee, Fredi gaat niet kijken, dat heeft hij zijn moeder eerlijk beloofd. Later, denkt hij, als vader erbij is. Want zie je, het is toch wel geweldig, om over de rand te buigen en diep, diep onder je de wit-schuimende stroom te zien. En het is toch ook wel fijn, als je vaders sterke hand dan stevig kunt vasthouden! Want als je viel . . . bij de harde, hoekige rotswand neer . . . en dan in de wilde bergstroom . . . op de stenen . . . in het ijskoude water . . . O, vreselijk, dan viel je beslist dóód!

Fredi klimt verder en het sparrenbos houdt op. In plaats van bomen groeien er nu mos en hei en varenplanten. Ze zijn bruin verschrompeld van de winterkou. Zie eens, wat daar over het pad rent? Fredi staat bewegingloos. Dat kleine, ronde, gevlekte dier was een marmotje. Hij is zijn winterslaap nog niet begonnen, denkt Fredi. Wat een domoor, laat hij toch oppassen voor de roofvogels.

O, maar het marmotje is al lang verdwenen in een rotsspleet. Daar binnen, diep in de grond, heeft hij zijn winternest. Daarin kruipen de marmotjes dicht tegen elkaar aan en houden elkander warm en slapen, slapen, de hele boze winter door. Of het buiten sneeuwt en stormt, hun deert het niet. Tevoren hebben ze hun buikjes lekker rond gegeten, zelfs de honger kan hen niet wakker maken.

Deze wou zeker nog wat eten, denkt Fredi. En nu gaat hij slapen en nu weet ik lekker een marmottennest. Ik zal het vader vertellen. Misschien wil vader ze in het voorjaar wel uitgraven. Dan heb ik een hele massa marmotjes.

Verder gaat de tocht. In de verte kun je het dorp al zien. 't Is een klein dorpje, niet veel meer dan twintig huizen. 't Lijkt, of die huizen zo maar tegen de bergwand opgehangen zijn. Vreemdelingen denken wel eens, dat je er nóóit kunt komen, in dat dorpje. Maar dat is toch niet waar. Je kunt er bèst komen. Er loopt een behoorlijk voetpad naar toe. Er zijn méér van die voetpaden hier in het gebergte. Allemaal voeren ze naar 't een of andere kleine dorpje. Je ziet die dorpjes niet, toch zijn ze er wel. Ze liggen verstopt achter een stel hoge rotsen, of achter een donker sparrbos. Alleen de paadjes zie je kronkelen, hierheen en daarheen. En die paadjes lijken allemaal op elkaar.

4. Bij grootmoeder

Hallo, daar is Fredi in het dorp. Daar is hij bij grootmoeders houten huisje. Aankloppen? Welnee, de deur vliegt open!

„Fredi, ben jij daar? Kom er heel vlug in, mijn jongen! Nee maar, wat is dát een verrassing!”

Bij grootmoeder is het warm en gezellig. Eigenlijk . . . eigenlijk is het bij grootmoeder véél mooier dan thuis. Grootvader is vroeger jager geweest en berggids. Soms trok hij met zijn geweer de bergen in. En soms ging hij met vreemdelingen mee, om hun de weg te wijzen. Wanneer ze lange en gevaarlijke bergtochten wilden doen. Grootvader heeft zelf boven op de allerhoogste berg gestaan, op het grote, ijzige sneeuwveld, en niemand heeft het hem ooit nog kunnen nadoen.

Dat is alles heel lang geleden. Grootvader is al gestorven, toen

Fredi nog maar één jaartje oud was. Maar grootmoeder is in het houten huis blijven wonen en alle herinneringen aan grootvaders tochten zijn er nog. Wel tien reddingsmedailles hangen aan de wand; die heeft grootvader gekregen, toen hij verdwaalde vreemdelingen van een wisse dood redde. Ook hangen er gemzehorens en bosjes edelweiss. En in een doos met glazen deksel bewaart grootmoeder zeldzame, glinsterende bergstenen. Iedere keer moet Fredi al die schatten bekijken en onderwijl kookt grootmoeder het middageten en trakteert hem eerst nog op een beker warme cacao. Na het eten is er nog wel even tijd om plaatjes te kijken

in de grote, ouderwetse boeken, die grootmoeder heeft. Maar toch niet l ng! Opeens slaat grootmoeder het zware boek dicht. „Je moet naar huis, mijn jongen! Vlug je jas aan, je muts op en de das om. Zeg tegen vader en moeder, dat ik morgen h el graag komen wil. Zeg, dat ik het h erlijk vind, om bij jullie Kerstmis te vieren. Kijk eens, neem deze koekjes mee voor onderweg. En nu flink doorstappen. Niet blijven stilstaan en niet van de weg af-dwalen. Dag, Fredi. Dag, mijn jongen! Goeie reis! Tot morgen!” Zolang ze hem zien kan, wuift grootmoeder hem na. Dan sluit ze haar deur. Ze vindt, dat het vroeg donker wordt vandaag. En k ud ook. Er waait een ijsskoude wind. Gelukkig, dat Fredi zo goed in de kleren zit!

Warm en welgedaan gaat Fredi weer op stap. De huizen van het

dorpje liggen al gauw vèr achter hem. De berg àf, dat gaat altijd heel wat vlugger dan de berg òp. Af en toe moet je zelfs oppassen, dat het niet te vlug gaat! De handen in de jaszakken geduwd, de das stevig om de oren, zo stapt Fredi voort. In de diepte bromt de bergstroom. Fredi hóórt hem bijna niet meer. Het is zo gewóón, altijd dat ruisen om je heen!

Als hij het gehoord had . . . als hij het verståán had . . . dan . . . dan was hij misschien teruggehold, naar grootmoeder in haar veilige huisje. Of hij was dóórgehold . . . harder . . . harder . . . om eerder thuis te zijn bij vader en moeder.

5. In de sneeuwstorm

Fredi hóórt niet, hoe de bergstroom hem brommend waarschuwt. „'t Weer slaat om! Fr komt sneeuw, sneeuw, sneeuw!” Fredi loopt te dromen over grootmoeders platen en over morgenavond, als het kerstfeest begint. Nee, Fredi staat niet stil, maar tòch droomt hij.

En dan, opeens, staat hij tòch stil. Wat is dát nu? Wordt het nu al dònker? Hij kijkt om zich heen, verwonderd. Zie toch eens, van gindse hoge sneeuwbergen komen wolken aanstormen, vreemde, woeste wolken, de ene na de andere. Een leger van wolken neemt bezit van Fredi's wereldje. Je hóórt ze niet, je vóelt ze niet, maar ze komen, steeds meer, steeds meer. Waar komen ze vandaan? Fredi begrijpt er niets van.

Nu hebben de vreemde wolk-soldaten Fredi bereikt. Nu glijden ze heel laag over Fredi's hoofd. Nu zakken ze af naar het dal.

Maar nieuwe wolken komen aanstormen. De hoge bergen met hun glinsterwitte sneeuw zijn al lang verdwenen. Alles, alles is verdwenen, opgeslokt door het dreigende wolkenleger. Nu zit Fredi er middenin, een kleine jongen tussen de hóge bergen, die hij niet meer zien kan; een kleine jongen midden tussen de wolkenvijanden. Hoor, de bergstroom brùlt nu in de diepte. „Gevaar, Fredi! Gevaar!” Nu verstaat de jongen de taal van de bergstroom wèl. Zijn dromerijen zijn weg. Wat moet hij doen! Voorzichtig verder gaan. Maar o! als nu maar niet . . . Als deze wolken maar geen snéeuw meebrengen! Dàt zou nog veel, veel erger zijn!

Zie je, daar begint het al! Daar vallen de eerste vlokken. Een rukwind blaast ze fel voor zich uit, kleine, venijnige sneeuwvlokken, die prikken tegen je huid en je ogen bijna verblinden. En 't gaat zo snel, zo snel! Binnen de tien tellen zit Fredi in een sneeuwstorm, die een witte pop van hem maakt. Maar hij is een kind van de bergen en hij stapt dapper voort. „Ik moet flink zijn,” zegt hij tegen zichzelf, „mannen in de bergen zijn altijd flink. Ik kom best weer thuis bij vader en moeder.”

Hij stapt voort, de ogen op het pad gericht en denkt aan grootvader, die zo'n echte, dappere bergman was, de dapperste van allen! Dan moet Fredi, zijn kleinzoon, toch niet laf zijn?

't Is wel jammer, dat het sparrenbos ook weggekropen is in de wolken. Als hij dat bos zag, wist hij, dat hij dichterbij huis kwam. Zie eens, hier is de rots van de marmotten. Wat een geluk, dat ze weggekropen zitten. Ze zouden doodgaan in de sneeuw.

En welk pad moet Fredi nu nemen? Er zijn er twee. Eén hierheen. En één daarheen. Wacht eens, ginds schemert iets donkers door de sneeuwjacht heen. Dat zal het sparrenbos zijn! Dus déze weg. Nu zal Fredi gauw thuis zijn. Hij verlangt er ècht naar.

Bij moeder zal het zo warm zijn en zo veilig. En hij begint hier zo moe te worden en zo koud!

Flink stapt hij door, nu pal tegen de sneeuwstorm in. Die felle sneeuw weet overal naar binnen te kruipen. Hij blaast door de das heen in

zijn oren, hij kriebelt in zijn neus, hij kleeft aan Fredi's wenkbrauwen en verstopt zich in zijn jaszakken. Koud! koud! koud! Er valt een vracht sneeuw en op de harde berggrond blijft alles liggen. Al gauw moet Fredi bij iedere stap de voeten optrekken uit de sneeuw. Wat word je daar móe van! Wat vreemd ook, dat hij nog niets van het bos ziet! 't Blijft altijd even ver weg. En hoor eens! De bergstroom is óók stil geworden. Zou dat ook door die sneeuwstorm komen? 't Is net een betoverde wereld. Zou de weg soms ook betoverd zijn? Zou er wel ooit een eind aan komen? O, o, wat worden Fredi's voeten moe. Ze kunnen niet meer voort.

Ik móet even gaan zitten, denkt Fredi. Ik kàn niet meer. Eventjes rusten, dat kan wel.

Natuurlijk heeft vader hem geleerd, dat je in een sneeuwstorm nóóit mag gaan zitten, omdat je dan slaperig wordt, en verstijft en ondersneeuwt. Maar vader is vast nog nooit zó moe geweest, als Fredi nu is. Hij kan niet verder lopen. En waarom is hij nog niet thuis? Zou hij soms . . . verdwaald zijn?

Dan moet ik terug, denkt Fredi wazig. Maar eerst even rusten, hoor!

Wacht, daar staat een hoge rots; aan de ene kant is een smalle luwte, want de rots houdt de wind tegen. Fredi leunt tegen de zwarte steenwand en eet een van grootmoeders koekjes op. En dan . . . dan kan hij opeens niet meer! Zijn ogen prikken, hij móet ze even dichtdoen. Hij moet even slapen en dan . . . en dan . . . dan zal hij . . .

Och, nu is Fredi zeker helemaal in de war. Hij gaat op de grond zitten, hij legt zich neer. Hij denkt, dat hij al thuis is en in zijn bed ligt.

Ik moet nog bidden, denkt hij flauw en doet zijn verkleumde handen samen.

„Ik ga slapen . . . ik ben . . . moe,
'k Sluit mijn beide . . . ogen . . . toe,
Here, houd . . . houd . . . ook . . .”

Fredi weet niet meer! Hij komt niet klaar met zijn avondgebedje. Hij valt in een diepe, diepe slaap.

De sneeuwvlokken beginnen hem al toe te dekken met hun witte deken. Hoog over hem heen giert de storm en voert steeds nieuwe, volgeladen sneeuwwolken aan.

6. Fredi! Waar ben je!

In het hoge bergdorpje zit een oude vrouw in haar stille kamer. Ze heeft het wolkenleger zien aankomen, ze heeft de felle sneeuwstorm gezien. En Fredi kan nog niet thuis zijn! Nee, dat

kan hij onmogelijk! Ze ziet hem nog voor zich, zoals hij van haar wegging, zo vrolijk, zo dapper. En nú? En nú?

Grootmoeder vouwt haar handen en vergeet alles om zich heen. De bergen kunnen wreed zijn. Maar God staat immers boven alle bergen?

„Here,” bidt grootmoeder, „mijn kleine jongen, mijn lieveling, alléén in de sneeuwstorm! Help hem, red hem alstublieft uit dit vreselijke gevaar!”

In het huis beneden bij het sparrenbos loopt een moeder kamer in en kamer uit. 't Hele huisje ruikt naar bakken en braden, maar de moeder kan nergens meer aan denken. Ze is alleen thuis, haar man wordt zeker opgehouden in het hotel. Er is zoveel af te spreken en hij wilde nog een paar boodschappen doen. Kerstverrassingen kopen! O . . . en nu is Fredi . . . nu is Fredi in deze sneeuwstorm . . . alleen, in de gevaarlijke, wrede bergen. Och, er zijn al zoveel, zoveel ongelukken gebeurd, met mensen, die nooit meer thuishkwamen. En haar jongen is nog zo klein! Al lopend vouwt en wringt de moeder de handen. „Here, Here, mijn kleine jongen, help hem en red hem alstublieft!”

In Muller's huis staan een paar kinderen voor het raam. „Kijk eens, hoe het sneeuwt! Moeder! Kijk toch eens! Je kunt helemaal niets meer zien!”

„Zou Fredi al thuis zijn?” vraagt moeder Muller. „Ik heb hem zien uitgaan, de berg op, zeker naar zijn grootmoeder toe.”

„Fredi? O, die is natuurlijk al lang weer thuis!”

„'t Is te hopen,” zegt moeder Muller nog zachter, „want anders . . .” Ze zucht en kijkt naar Blanger's huisje. Zij weet óók wel, hoe gevaarlijk de bergen zijn, wanneer de sneeuwstorm woedt. Graag zou ze even overwippen naar de buurvrouw, en vragen of Fredi ècht-waar thuis is, en gerust zijn. Maar dat durft ze niet, dat kan ze niet doen. Die ruzie is er immers!

„Arme Fredi,” zucht ze en gaat weer aan haar werk. Een grote hond, een ruige lobbies, die achter de kachel ligt, spitst zijn oren, nu hij Fredi's naam hoort noemen. Hij mag er niet uit, de kinderen bewáken hem. Maar ze plagen hem vandaag niet met kunstjes leren. En dat is al heel wat.

Bernardo's oren zakken weer omlaag; de zware kop rust op de poten. Slápen doet hij echter niet meer. Hij blijft waakzaam. Luisteren, of hij die éne naam soms weer hoort, de naam van zijn vriendje: Fredi. Nu en dan kijkt hij onrustig naar de deur. Zou hij iets voelen? Iets weten?

Haastig en hijgend komt vader Blanger naar huis gerend. Hij lijkt wel een sneeuwman, nu hij voor de deur staat. Zijn vrouw doet hem open. Ze schreit.

„Fredi! Is hij thuis? Nog niet?”

Radeloos kijkt vader Blanger om zich heen in de dreigende, witte wereld. Niet thuis! Dat is erg, dat is héél erg! En de sneeuwstorm woedt steeds voort.

„Ik moet hem zoeken!” roept hij. „Er dreigen lawines! Ik heb het al horen dreunen in de bergen. Gauw, mijn dikke jekker, mijn laarzen! En het touw met de haken!”

Met handen, die trillen van de haast, worden de dingen bij elkaar

gezocht. O, die laarzen, die laarzen willen niet gauw genoeg aan!

„Moet je nou heel alleen gaan?” jammert de moeder. „Neem toch iemand mee! Vraag, of Muller met je mee wil. Je kunt niet alleen! Dat gebeurt immers nooit!”

„Muller?! Die . . . die vent . . . die vijand van ons?”

„Muller is óók een mens,” zegt de vrouw haastig. „Hij is óók vader . . . hij heeft geen hart van steen!”

„Hmm,” zegt Blanger, terwijl hij zijn veters vastknoopt.

„En wat zou die ruzie, als . . . als het gaat om leven of . . . dóód?”

„Nou, vooruit dan maar!”

Blanger springt naar Muller's huis en gooit wild de deur open.

„Mensen! Fredi . . . onze Fredi! Boven. Ik moet hem zoeken!”

„Ik had er al zo'n idee van,” zegt moeder Muller zacht.

De kinderen staren met grote ogen buurman Blanger aan. Een enorme hond heft zijn trouwe kop op. Zijn oren staan weer over-eind. Alsof hij luistert en begrijpt. Van de een ziet hij naar de ander.

„Ik ga met je mee,” zegt Muller, opspringend. „Eén minuut, dan ben ik klaar.”

Vol bewondering zien de Mullerjongens vader en buurman aan.

Ze gaan de bergen in! Ze zijn voor niets bang!

Glipt er iets weg door de open deur? Als een schaduw beweegt het in de richting van Blanger's huis.

„De hond!” roepen de Mullerkinderen in koor. „Hier, Bernardo! Hier!

Och, laat die hond toch lopen! Wie let er nog op een hond, als er een kind in doodsgevaar verkeert! Arme, kleine Fredi, alleen in de bergen!

Hoor de sneeuwstorm loeien! De deur moet dicht, alle jacht-sneeuw stuift naar binnen.

Haastig stappen en strompelen de beide mannen bergopwaarts. Op hun rug hangen de lange bergtouwen, de zware haken rammelen tegen elkaar. Alle ruzies en vijandschap zijn vergeten. Ze zijn twee sterke, trouwe kameraden, die elkaar zullen bijstaan tot de dood. Daarover prátén ze niet. Ze kúnnen niet veel praten, ze moeten hun adem sparen voor straks, als de weg moeilijker wordt.

Hoor eens! Beginnen daar, heel hoog boven de donkere sneeuwwolken, de engelen soms te zingen? Luister goed! Klinkt er iets van: „Vrede, vrede op aarde” door de ijzige sneeuwjacht heen? Maar wáár . . . wáár is Fredi? Langs heel het bekende pad is geen spoor van hem te ontdekken. Een felle angst grijpt de mannen in het hart. Wat . . . wat kan er gebeurd zijn? Ze moesten hem nu toch tegenkomen . . . hem vinden, als hij gevallen is!

„Fredi! Fredi!” roept de vader luid. De stormwind slaat zijn schreeuw in stukken. Een doods zwijgen is het enige antwoord. En dichter valt de sneeuw. Waar de helling steil is, zijn gladde plekken. En de bergstroom in de diepte ruist en bruist. Zo dof, zo dreigend! Als een dier, dat op zijn prooi loert. De mannen rillen. Weet de bergstroom er méér van? Weet hij, waar Fredi is? „Fredi! Fredi!” Maar geen antwoord volgt.

Ademloos bereiken de mannen het dorp, dat al helemaal is ingesneeuwd. Ze staan voor grootmoeders huisje. Denk eens . . . denk eens, dat Fredi h́ier is, warm en veilig! Misschien hebben ze het gevaar zien aankomen.

Misschien . . .

Ze vinden de oude vrouw alleen, in moordende onrust. Stille tranen lopen onophoudelijk langs haar rimpelwangen. Maar tijd

om te vragen of te klagen hebben de mannen niet. Ze zijn al weer buiten! Ze moeten verder! Zoeken! Zoeken! Hun roep klinkt alweer door de sneeuwjacht, zo akelig, zo bang.

„Fred! Fred! Waar ben je?”

De grootmoeder vouwt weer haar handen en bidt. Nu voor haar lieveling en de mannen samen.

7. De mensenredder

Ver in de bergen lijkt het te onweten. Eerst een knal als van een gewerschot. Dan een langgerekt gedonder, dof en dreigend. Lawines, weten de mannen. Daar raken door de storm zware massa's sneeuw los. Ze glijden omlaag, groeien steeds aan onder het glijden en storten eindelijk met donderend geraas in een kloof of dal. Wee, wee, wat er op hun weg komt. Bomen, huizen, hele dorpen kunnen ze verpletteren in hun vaart. En in de bergen is een kleine jongen, heel alleen! In de bergen, waar nu lawines vallen!

Voort! Voort! „Fred! Fred!”

Daar! . . . Daar! . . . Alweer! Hóór!

Muller trekt vader Blanger wild aan de arm.

„Stil, Blanger, sta stil!”

Ademloos staan de beide mannen; de stormwind giert om hen heen; de sneeuw bestuift hen van onder tot boven. Waar blijft het nu . . . dat vreemde geluid? Heeft Muller zich dan vergist? Niets dan de sneeuwstorm blaast om hun oren, niets dan hun eigen bloed bonst erin. 't Is om te vertwijfelen.

„Kom,” zegt Blanger schor. „Kom mee.”

„Nee,” zegt Muller. „Hoor! Daar is het weer.”

Een langgerekt gehuil breekt zich baan door de nacht.

„Bernardo!” stoot Muller uit. „Onze Bernardo. Hoor je hem? Vlug nu, vlug!”

Met korte tussenpozen herhaalt zich het hondegehuil en wijst de mannen de weg. Ze lopen, ze lopen voor hun leven. Tussen hun hijgen door roepen ze. „Fred! Fred! We komen! Blijf rustig, waar je bent! We komen!”

Opeens, bij het omslaan van een bocht, is het hondegehuil vlakbij. 't Verstomt midden in een uithaal. Bernardo heeft de mannen gehoord.

En daar ligt Fredi dan! Zo klein en zo eenzaam in de grote, wilde, witte bergwereld. Zo stil ligt hij, zo angstig stil. Merkt hij niet, dat vader en buurman bij hem zijn? Is dit slápen? Of . . . is het al . . . de d . . .?!

Zie eens, zijn benen zijn ondergesneeuwd. Maar over de rest van zijn lichaam is Bernardo gaan liggen. Een sneeuwpeis ligt over zijn eigen dikke vacht, zelfs een muts van sneeuw heeft hij op zijn ruige kop. Maar Fredi's lijf is warm gebleven.

Vader buigt zich er diep overheen. Fredi's hartje klopt nog. Hij ademt zwak. Goddank! De jongen is niet dood!

Nu rijst het grote hondebeest op en schudt zich af. Brokken sneeuw stuiven in het rond. Hij wil zijn beide bazen vrolijk begroeten, doch die hebben nu geen tijd. Ze tillen de slapende jongen op uit zijn sneeuwbed en dragen hem weg. Een grote, ruige hond loopt stil achter hen aan. Zijn snuit raakt bijna hun benen. Telkens schudt hij de sneeuw van zijn vacht.

Moe? Nee, hoor, de mannen zijn niet moe meer. De storm giert en de sneeuw stuift, precies als zopas. Maar toch — wat is de

wereld veranderd! Wat is het blij geworden om hen heen en binnen in hen. Om beurten dragen ze Fredi. Ze dragen hem naar grootmoeders huisje. Daar is het warm en veilig. Daar is o zoveel zorg en liefde. Grootmoeder buigt zich over hem heen en dan slaat Fredi de ogen op. Bevreemd kijkt hij de kamer rond.

„Hoe kan dat?” vraagt hij bijna onverstaaanbaar. „Heb ik zo raar gedroomd?”

Terwijl grootmoeder hem haastig verzorgt met warme kruiken en héél rare, grote kleren, vertelt vader voorzichtig aan Fredi, wat er gebeurd is.

„Bernardo?” vraagt Fredi.

„Ja, kijk, hier is hij, voor je bed.”

„Bernardo,” zegt Fredi nog eens. Dan valt hij opnieuw in slaap. Nu is het een gezonde rust, die hem helemaal genezen zal. Zacht legt grootmoeder nog een extra deken over hem heen. Die nacht blijft ze bij haar lieveling waken. Haar handen zijn gevouwen, maar ze kan geen woorden vinden, om God genoeg te danken. Ze zit maar heel stil en hoort de engelen zingen, hoog boven deze stormachtige wereld. „Ere, ere zij God!” Bernardo, aan de andere kant van het bed, zucht diep. Dan valt hij ook in slaap. Hij weet, dat zijn baasje in goede handen is.

8. Fredi's kerstcadeautje

Onderwijl rennen en glijden en glissen de beide mannen naar beneden. Vlug! Vlug! Zo vlug, als maar mogelijk is in de dikke sneeuw. Op hun ruggen kletteren vrolijk de ijzeren haken van de bergtouwen. Ze zijn niet nodig geweest. Geen van de redders be-

hoefde in een diepe, gevaarlijke kloof af te dalen. Eigenlijk . . . ja, eigenlijk hebben ze Fredi nog vrij gemakkelijk gevonden. Vaak zijn er veel zwaardere reddingen in de bergen geweest. Maar toch, wat was de angst van vader Blanger groot!

En nu is alles zo licht en blij geworden! Voort, voort, naar huis! Fredi's moeder zit nog in angst en onrust. Wat zal ze het moeilijk hebben, alleen in huis, met niemand, tegen wie ze haar nood kan klagen!

Fredi's moeder? Alleen in huis? O, dit wéét vader Blanger nog niet! Dit kàn hij ook niet weten, zo ver weg. Fredi's moeder is niet alleen. Moeder Muller is bij haar, zo goed, zo vriendelijk! De oude familie-ruzie? Wel, die is helemaal vergeten. Geen van de beide vrouwen denkt er meer aan.

„Stil maar,” troost moeder Muller. „Huil niet zo, buurvrouw, onze mannen zijn er nu op af. En dan weet ik nog iets. Bernardo is ook verdwenen, niemand weet waarheen. Maar ik dènk . . . ik dènk . . . dat hij ook aan het zoeken is. Zulke honden zijn mensenredders, dat weet je wel. Ze kunnen het veel en veel beter dan de mensen.”

Zo praat moeder Muller lang en geduldig. Soms luistert ze even bij haar eigen huis. Haar jongens houden zich kalm, ze zijn diep onder de indruk van Fredi's ongeluk. Dan komt ze terug, stampet de sneeuw van haar voeten en zit bij moeder Blanger, als een goede vriendin.

En dan! En dan!

Daar wordt de stilte verbroken door vrolijke mannenstemmen. Daar gooien ze de deur open en staan in de kamer, besneeuwd en wel.

„We hebben hem! Fredi is terecht! Hij is bij grootmoeder en slaapt rustig!”

Meteen is de hele kamer vol met Mullerjongens; die zijn op hun sokken door de sneeuw gesprongen. Ze praten en vragen en roepen. Maar de beide vrouwen moeten eerst even schreien van vreugde. Eigenlijk kunnen ze nog niet goed begrijpen, dat aan hun grote, bange zorg een eind is gekomen. Ze vouwen hun handen; God heeft het gedaan.

De Mullerjongens willen echter heel precies weten, hoe het gegaan is. De vaders worden niet moe van vertellen. Nog lang blijven ze met hun allen om de kachel zitten. Nee maar, is hun Bernardo nu een echte mensenredder? Dàt is om trots op te zijn, want het is toch een grote eer voor een hond, wanneer hij een mensenredder is!

En waar blijft nu de oude, boze vijandschap?

Die is verdwenen. Eigenlijk al, toen vader Muller opstond om met buurman Blanger naar de verloren Fredi te gaan zoeken en zijn vrouw naar buurvrouw Blanger ging, om haar te troosten. „Voor ons zal het een dubbel kerstfeest worden,” zegt vader Muller.

Kerstfeest? Dat is waar. Na al de blijdschap om Fredi's redding mogen ze ook nog kerstfeest vieren! Maar vooraf moeten ze nu gaan slapen, de kleinen het eerst, de groten daarna.

Wàs het maar alvast morgen, denken de Mullerjongens. Ze hebben nog druk gepraat en gefluisterd in bed, net zolang, tot vader en moeder kwamen vragen, of 't nu haast stil worden kon.

Toen heeft de oudste iets aan zijn vader gevraagd.

„Méén je het?” vroeg vader.

„Ja, we menen het, wij allemaal.”

En vader zei: „Dan mag het.”

Eindelijk zijn de jongens toen in slaap gevallen. Ze wisten een geheim, een mooi geheim.

Nu is het kerstavond. Nu zitten ze allen bij elkaar in de mooie voorkamer van het Blangerhuis. Tien Mullers. Drie Blangers. En dan nog grootmoeder erbij. Vanmiddag heeft vader haar en Fredi met de grote, groene bakslee van boven gehaald. Goed ingepakt, een warme stoof onder de voeten, hebben ze de tocht gemaakt. 't Sneeuwen had opgehouden, de zon scheen. De hoogste bergen schitterden verblindend wit, het sparrenbos liet diep zijn takken hangen, zwaar van sneeuw. Zelfs de sporen van gisteravond zijn niet meer te zien, ze zijn volkomen ondergesneeuwd. Nu zit grootmoeder aan de ene en Fredi aan de andere kant van de gloeiende kachel.

En Bernardo? Laten we die vooral niet vergeten. Bernardo is er natuurlijk ook bij. Hij ligt op zijn geliefde plaatsje achter de kachel. Zijn verstandige hondeogen gaan van de een naar de ander, maar het meest kijkt hij naar Fredi en telkens, als hij de jongen ziet, slaat hij met zijn geweldige staart. Of hij nog iets weet van gisteren? Misschien wel! Bernardo is zo'n verstandige hond!

Met ernstige ogen ziet vader Blanger zijn kringetje rond.

„Eerst de Bijbel,” zegt hij, „en dan wil ik nog een enkel woordje tot jullie spreken.”

Hebben ze wel ooit, groot of klein, zo eerbiedig geluisterd naar het kerstverhaal? Is 't niet, alsof zij zèlf de engelen horen zingen van vrede en welbehagen? Ze zaten in duisternis, heel die lange ruzietijd, maar nu — nu is het enkel licht om hen heen.

Wanneer Blanger het Boek weer gesloten heeft, laat hij het op zijn knieën liggen en legt zijn handen er gevouwen bovenop.

„Ik ben niet gewend om veel te spreken,” begint hij, „dat weten jullie wel. Maar dit wil me toch van 't hart. God heeft een diepe en zware weg gebruikt, om ons weer tot elkaar te brengen. Onze

Fredi heeft ervoor moeten dwalen door nacht en sneeuw. Onze Fredi was er bijna de dood voor ingegaan. Want jullie weten wel, als Bernardo er niet was geweest . . .”

Grootmoeder snikt even en Bernardo spitst zijn grote oren.

„Ik heb zelf ook heel wat uitgestaan,” gaat Blanger voort. „Want ik zal je zeggen, er gaat wat om in een vader, als je zo naar je enig kind moet lopen zoeken. Maar God heeft ons door dit alles bij elkaar gebracht en ik voor mij vind dat een grote genade.

En nu dacht ik zó, toen ik vanmorgen alleen achter de slee de berg weer opging. Eigenlijk heeft God de Heer met de wereld in 't groot gedaan, wat hij met ons in 't klein deed. Hij heeft zijn Zoon mens laten worden en die Zoon heeft zware, moeilijke mensenwegen moeten gaan, tot aan de kruisdood toe. Om ons de vrede te hergeven; de eeuwige vrede, meen ik. Dat is een nog veel grotere genade. Laten we die nooit vergeten, jongens. Want dat is het eigenlijke kerstfeest.”

Ernstig en nadenkend staan de gezichten.

„'t Is net een gelijkenis, die we beleefd hebben,” zegt moeder Blanger.

„Ja, als je het zo bekijkt,” zegt vader Muller. „We kunnen nooit dankbaar genoeg zijn, dat is zeker.”

Nu wordt er chocolademelk geschonken en van de kerstkoek gepresenteerd. En dan — dan hebben de Mullerjongens nog iets op 't hart.

't Geheim! 't Geheim van de Mullerjongens! Ze moeten erom lachen! Ze kloppen elkaar op de schouder van plezier. Luuk, een van de jongsten, een vierjarige, mag het nu vertellen.

„Vooruit, Luuk, sta op van je stoel en zeg het.”

Alle Mullers lachen nu zo'n beetje. Maar alle Blangers zijn èrg

nieuwsgierig. Wat zou er komen?

Kijk, de kleine Luuk gaat parmantig vlak voor Fredi staan en zegt:

„En Bernardo is voor jou, een heel klein kerstcadeautje van ons. Jij mag hem hebben, omdat hij jou gered heeft.”

Zo hebben de grote broers het hem uit 't hoofd laten leren en hij zegt het precies na.

Fredi krijgt een kleur als vuur en kijkt de mensen rondom hem aan. Vader en moeder Muller knikken hem toe. „Wij weten ervan, het is in orde, hoor.”

Ja, maar . . .

Kàn dat maar zo?

Kun je zo'n grote, verstandige hond van baas laten veranderen? Vindt Bernardo dat zèlf wel goed?

„We zullen het hem vragen,” roept de oudste Mullerjongen.

„Bernardo, hier! Kijk me aan, luister, Bernardo! Bernardo, wil jij voortaan Fredi Blanger tot baasje hebben? Nou? Wat zeg je daarop?”

Bernardo slaat hevig met zijn staart en bast:

„Wau! Wau! Wau!”

En als je de hondentaal verstaat, dan weet je wel, wat dat betekent.

INHOUD

1. De hond	7
2. Waarom die ruzie?	10
3. De kleine jongen	13
4. Bij grootmoeder	17
5. In de sneeuwstorm	20
6. Fredi! Waar ben je?	23
7. De mensenredder	28
8. Fredi's kerstcadeautje	30